

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 21 czerwca 2011 r.

**Pan
Kazimierz Szczepanik
Dyrektor
Zespołu Szkół
Ogólnokształcących i Technicznych
w Kuźni Raciborskiej**

LKA-4101-04-04/2011/P/11/071

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. *o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Zasadniczej Szkole Zawodowej (zwanej dalej „Szkolą”), wchodzącej w skład Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kuźni Raciborskiej (zwanej dalej „ZSOiT”), w zakresie nadzoru pedagogicznego, sprawowanego przez Dyrektora ZSOiT w latach szkolnych 2008/2009 – 2010/2011 (I semestr).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 6 czerwca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy *o NIK*, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Szkoły w zakresie spraw objętych kontrolą.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny częściowe i ustalenia kontroli:

1. NIK ocenia pozytywnie przygotowanie przez Dyrektora ZSOiT planów nadzoru pedagogicznego.

Stosownie do wymogów § 7 ust. 1 rozporządzenia z dnia 15 grudnia 2006 r. *w sprawie szczegółowych zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego (...)*² oraz § 21 ust. 1 i § 26 pkt 2

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.

² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2006 r. *w sprawie szczegółowych zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego, wykazu stanowisk wymagających kwalifikacji pedagogicznych, kwalifikacji niezbędnych do*

rozporządzenia z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego³, Dyrektor ZSOiT opracował plany nadzoru pedagogicznego na poszczególne lata szkolne oraz przedstawił je radzie pedagogicznej w wymaganych terminach (plan na rok 2008/2009 przedstawiono także radzie rodziców).

Plany nadzoru pedagogicznego zawierały wszystkie elementy wymagane przepisami § 7 ust. 2 i 3 rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego oraz § 21 ust. 2 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego.

Nieprawidłowości w zakresie planowania nadzoru pedagogicznego nie stwierdziło także Kuratorium Oświaty w Katowicach w trakcie kontroli w październiku 2010 r.

2. NIK ocenia pozytywnie sprawowanie nadzoru pedagogicznego przez Dyrektora ZSOiT.

Nadzór pedagogiczny sprawowano przez wykonywanie zadań i czynności określonych w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁴. W roku szkolnym 2008/2009 Dyrektor ZSOiT prowadził działalność diagnostyczno-oceniającą (w tym hospitacje oraz badania wybranych zakresów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej) i działalność wspomagającą (m.in. 10 posiedzeń rady pedagogicznej, w tym trzy szkoleniowe, oraz przekazywanie informacji o aktualnych problemach oświatowych i przepisach prawa), zgodnie z przepisami § 2 i § 3 rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego. W latach 2009/2010 i 2010/2011 (I semestr) nadzór pedagogiczny sprawowano w trybie planowych i doraźnych działań poprzez ewaluacje, kontrole przestrzegania prawa przez nauczycieli i wspomaganie ich w realizacji zadań (m.in. 15 posiedzeń rady pedagogicznej, w tym 5 szkoleniowych), zgodnie z przepisami § 3 i § 6 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego.

Stosownie do wymogów art. 40 ust. 7 ww. ustawy o systemie oświaty, Dyrektor ZSOiT przedstawiał radzie pedagogicznej, dwa razy w roku szkolnym, wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego oraz informacje o działalności Szkoły. W Szkole analizowano także wyniki egzaminów zewnętrznych.

sprawowania nadzoru pedagogicznego, a także kwalifikacji osób, którym można zlecać prowadzenie badań i opracowywanie ekspertyz (Dz. U. Nr 235, poz. 1703), zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie szczegółowych zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego”. Rozporządzenie to obowiązywało w roku szkolnym 2008/2009 i zostało uchylone z dniem 24 sierpnia 2009 r.

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. Nr 168, poz. 1324), zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie nadzoru pedagogicznego”. Rozporządzenie to obowiązywało w latach szkolnych 2009/2010 i 2010/2011.

⁴ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zm.

3. NIK ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Szkoły w wybranych obszarach podlegających nadzorowi pedagogicznemu.

Zatrudnieni w Szkole nauczyciele posiadali kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela danego przedmiotu, w tym przedmiotów zawodowych, określone w rozporządzeniu z dnia 12 marca 2009 r. w *sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (...)*⁵, a Dyrektor ZSOiT posiadał kwalifikacje niezbędne do sprawowania nadzoru pedagogicznego, o których mowa w rozporządzeniu z dnia 27 października 2009 r. w *sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać osoba zajmująca stanowisko dyrektora (...)*⁶.

Stosownie do przepisu § 3 ust. 4 rozporządzenia z dnia 30 kwietnia 2007 r. w *sprawie warunków i sposobu oceniania (...)*⁷, zasady i tryb oceniania uczniów ZSOiT, w tym uczniów Szkoły, określono w jej statucie, w części dotyczącej wewnątrzszkolnego systemu oceniania (WSO). Na podstawie zapisów dokumentacji szkolnej ustalono, że zgodnie z § 4 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia, nauczyciele i wychowawcy klas informowali uczniów i ich rodziców (prawnych opiekunów) o zasadach przyjętego systemu oceniania osiągnięć edukacyjnych i zachowania uczniów. Potwierdziły to także wyniki ankiety przeprowadzonej wśród uczniów klasy trzeciej, z której wynikało, że wszyscy ankietowani znali obowiązujące zasady oceniania, a 87 % z nich znało zasady oceniania w zakresie poszczególnych przedmiotów. W WSO określono również tryb odwołania od ustalonych ocen i formy sprawdzania jego zasadności.

W okresie objętym kontrolą Szkoła realizowała Szkolny Program Profilaktyczny, który objął wszystkich uczniów ZSOiT, w tym uczniów Szkoły, a także trzy inne programy profilaktyczne, w których udział brała młodzież uczęszczająca do Szkoły („Integracja z osobami niepełnosprawnymi”, „Szkoła bez przemocy”, „Aktywny na rynku pracy”). Szkoła współpracowała także z policją w zakresie profilaktyki zagrożeń, a nauczyciele opracowali zasady postępowania w sytuacjach trudnych.

Z przeprowadzonej wśród uczniów klasy trzeciej ankiety dotyczącej zagrożeń występujących w Szkole wynika, że przeważająca część uczniów źle ocenia stosunek nauczycieli do nich (60 %), chciałaby zmienić Szkołę, gdyby to od nich zależało (87 %) i jest

⁵ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w *sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli* (Dz. U. Nr 50, poz. 400).

⁶ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 października 2009 r. w *sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać osoba zajmująca stanowisko dyrektora oraz inne stanowisko kierownicze w poszczególnych typach publicznych szkół i rodzajach publicznych placówek* (Dz. U. Nr 184, poz. 1436).

⁷ Dz. U. Nr 83, poz. 562, ze zm.

przekonana, że nauczyciele niewiele wiedzą o tym, co się dzieje między uczniami (wszyscy). Negatywnie oceniono atrakcyjność i przydatność szkolnych zajęć profilaktycznych (60 % - 87 % ankietowanych) oraz pomoc nauczycieli w sytuacji zagrożenia lub problemów z kolegami (81 % ankietowanych stwierdziła, że w takich sytuacjach nie zwróciłaby się do żadnego z pracowników Szkoły). Z odpowiedzi ankietowanych wynikało także, że w Szkole dość często miały miejsce zjawiska patologiczne (w tym palenie papierosów, niegrzeczne i złośliwe zachowania wobec nauczycieli, wulgarne wyzwiska, wyśmiewanie i wyszydzanie innych uczniów oraz bójki i szarpaniny). Z drugiej strony prawie wszyscy ankietowani dobrze ocenili atmosferę w klasie (93 %), a tylko jeden (7 %) przyznał, że kilka razy nie przyszedł do Szkoły z obawy przed prześladowaniami ze strony kolegów. Odnosząc się do wyników ankiety, Dyrektor ZSOiT wyraził opinię, że są one niereprezentatywne dla Szkoły i ZSOiT, gdyż ankietą objęto uczniów klasy sprawiającej najwięcej problemów dydaktycznych i wychowawczych. Zdaniem NIK, jednak wyniki te - nawet jeśli dotyczą uczniów sprawiających najwięcej problemów - wskazują na niepokojące tendencje i powinny być przedmiotem analizy w Szkole.

Dyrektor Szkoły zapewnił spełnienie wymogów wynikających z rozporządzenia Ministra Edukacji i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w *sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach*⁸ oraz przeprowadzał coroczne kontrole stanu zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów Szkoły. NIK zwraca jednak uwagę, że Dyrektor Szkoły nie zapewnił udokumentowania realizacji obowiązków, o których mowa w § 41 ust. 1 i § 51 ww. rozporządzenia, tj. niezwłocznego zawiadamiania o każdym wypadku ucznia osób i organów wskazanych w § 41 ust. 1 tego rozporządzenia, w tym jego rodziców (opiekunów), a także omawiania z pracownikami Szkoły okoliczności i przyczyn tych wypadków oraz ustalania środków niezbędnych do zapobiegania im.

Stosownie do przepisów § 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia z dnia 19 lutego 2002 r. w *sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania (...)*⁹, Szkoła prowadziła księgę uczniów, która zawierała wszystkie wymagane informacje. Szkoła prowadziła także arkusze ocen, które jednak tworzyły luźny zbiór dokumentów, nieoprawiony w księgę, pomimo wymogu określonego w § 13 tego rozporządzenia (Dyrektor ZSOiT wyjaśnił, że arkusze oprawi w księgę w czerwcu 2011 r.).

⁸ Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69, ze zm.

⁹ Dz. U. Nr 23, poz. 225, ze zm.

Ponadto, stosownie do wymogów wynikających z § 18 ww. rozporządzenia, zatrudniony w Szkole pedagog prowadził dzienniki swoich zajęć.

Postanowienia statutu ZSOiT w zakresie dotyczącym Szkoły były zgodne (z poniższym wyjątkiem) z przepisami ramowego statutu publicznych szkół, określonego w załączniku nr 5b do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w *sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół*¹⁰. W uchwalonym przez Radę Pedagogiczną Szkoły statucie nie określono jedynie szczegółowej organizacji praktycznej nauki zawodu, pomimo wymogu wynikającego z § 10 tego załącznika.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- ***określenie w Statucie ZSOiT szczegółowej organizacji praktycznej nauki zawodu uczniów uczęszczających do Szkoły.***

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku, zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

¹⁰ Dz. U. Nr 61, poz. 624, ze zm.